

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
09/01107-3

Dato
1.9.2009

Miljøregelverk for radioaktive stoffer og radioaktivt avfall - høring

Vi viser til Miljøverndepartementets høring av forslag til miljøregelverk for radioaktive stoffer og radioaktivt avfall datert 15. mai 2009.

Olje- og energidepartementet registrerer at det ikke er gjennomført en fullstendig utredning av de endringer som foreslås. Dette er i strid med utredningsinstrukksen. Departementet mener det må foretas en fullstendig utredning av konsekvensene ved dette nye regelverket før det eventuelt fastsettes og iverksettes. Det sees fram til et samarbeid om hvordan det nye regelverket skal komme til anvendelse for petroleumsvirksomheten.

Generelle kommentarer

Forslag til nytt regelverk for radioaktive stoffer og radioaktivt avfall innebærer at forurensingsloven gjøres gjeldende for forurensing fra radioaktive stoffer slik at forurensning fra radioaktive stoffer behandles på samme måte som andre forurensende stoffer.

I følge Miljøverndepartementet innebærer forslaget i første omgang et nytt og bedre rettslig virkemiddel for miljøvernforvaltningen under Statens strålevern, som grunnlag for en styrking av arbeidet med stråling til det ytre miljø. Forslaget er et ledd i regjeringens satsing på Statens strålevern, med økte ressurser til regulering, kartlegging og tilsyn. Til sammen legger dette grunnlaget for en vesentlig styrking av kontrollen med radioaktive utslipp og radioaktivt avfall i Norge framover.

For oss er det vanskelig å se hva det nye regelverket i praksis vil si for

petroleumssektoren. Ambisjonsnivået til det nye regelverket er ikke berørt i høringsbrevet. Noe av ambisjonsnivået synes å bli tatt opp i Miljøverndepartementets pressemelding fra 18. mai 2009 med overskriften "Nye strengere miljøregler for radioaktive stoffer" i forbindelse med denne høringen.

Olje- og energidepartementet ser det som nødvendig at ambisjonsnivået klargjøres for at det skal være mulig å klarlegge konsekvensene av forslaget. Spesielt er det viktig å få utredet hvilke administrative og kostnadsmessige konsekvenser dette "strengere" regelverket vil få for petroleumssektoren.

Miljøverndepartementet har opplyst om at man legger opp til et særskilt samarbeid med petroleumsmyndighetene for å bestemme hvordan petroleumssektoren skal reguleres etter det nye regelverket. Olje- og energidepartementet imøteser et slikt samarbeid før det nye regelverket eventuelt fastsettes og gis anvendelse for petroleumsvirksomheten.

Konsekvensutredning

Miljømessige, administrative og økonomiske konsekvenser er kort diskutert i kapittel 4 i høringsbrevet av 15. mai 2009. De økonomiske konsekvensene er imidlertid begrenset til ett avsnitt hvor det konkluderes at "De økonomiske konsekvensene for forvaltningen vil i første rekke være behov for økte ressurser i Statens strålevern, til saksbehandling, kontroll og utredning. Dette er forutsatt dekket av økte midler til Statens strålevern i statsbudsjettet for 2009." Konsekvenser for olje- og gassvirksomheten og for avfallsbransjen blant annet som følge av forslaget til endrede grenseverdier for radioaktivt avfall og deponeringspliktig avfall, er ikke berørt.

Endringen av grenseverdiene vil medføre økte mengder avfall til deponering. I tillegg vil det også bli økte mengder avfall som blir definert radioaktivt, men ikke nødvendigvis er deponeringspliktig. Det er et åpenbart behov for utredninger av konsekvenser for industri og samfunn ved disse endringene.

Utredningen bør være todelt, for det første bør det utredes konsekvensene av overgangen fra gammelt regime til nytt regime når det gjelder den teknisk-juridiske overgangen i form av forskriftsendringen, deretter bør det foretas en utredning av mulige konsekvenser av den endrede forvaltningen og praktiseringen av det nye regelverket.

Olje- og energidepartementet mener at det må foretas en fullstendig utredning av de endringer som dette regelverket legger opp til herunder kostnads- nyttevurderinger. Det vises til forvaltningslovens § 37 (utredningsplikt, forhåndsvarsling og uttalelser fra interessert) hvor det fremkommer at "Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes" og utredningsinstruksens pkt. 2.

Stabile rammevilkår og overgangsbestemmelser fra nytt til gammelt regelverk

Det framgår av høringsbrevet en ambisjon om at ny forskrift skal tre i kraft 1. januar 2010 med overgangsbestemmelse til og med 31. desember 2012.

For Olje- og energidepartementet er det viktig at petroleumsvirksomheten opplever forutsigbare rammevilkår ved overgang fra praktisering av gammelt regelverk til nytt regelverk.

Olje- og gassvirksomhetene opererer ofte med lange planleggingshorisonter og med store økonomiske konsekvenser av uforutsette endringer i rammevilkårene. Olje- og energidepartementet har fått opplyst om at allerede i dag, før forskriften er trådt i kraft, har Statens Strålevern endret praksis ved håndtering av radioaktivt avfall i petroleumssektoren. For å opprettholde stabile rammevilkår bør slike praksisendringer bli kommuniserte ut til den aktuelle næringen på et så tidlig tidspunkt som mulig. Olje- og energidepartementet bistår gjerne i dette arbeidet.

Olje- og energidepartementet mener det nye regelverket for radioaktive stoffer og radioaktivt avfall ikke fastsettes før det er blitt foretatt en grundig konsekvensutredning, herunder at ambisjonene knyttet til en evt. tilstramming av regelverket er klarlagt.

Grenseverdier for radioaktivt avfall

I den nye forskriften vil det opereres med grenseverdier for utslipp av radioaktivt materiale. I høringsbrevet framgår det ikke hvor disse grenseverdiene er hentet fra. Olje- og energidepartementet ber Miljøverndepartementet presisere hva som er referansen til disse grenseverdiene.

Et uhensiktmessig strengere regime vedrørende radioaktivt materialet i Norge vil gå utover norsk sokkels internasjonale konkurransesevne. Dette kan føre til at investeringsnivået og lønnsomheten for norsk olje- og gassvirksomhet går ned.

Myndighetshåndteringen av reinjeksjon av produksjonsavfall

Forskriftsutkastet sier ikke noe om det vil komme endringer i dagens praksis når det gjelder reinjeksjon av produksjonsavfall, herunder radioaktivt avfall. Det er av stor betydning at petroleumsvirksomheten fortsatt kan operere på samme måte som ved dagens regime.

Vi ber Miljøverndepartementet om å klargjøre hva som blir den framtidige praktisering av dette regelverket med hensyn til injeksjon av produksjonsavfall. Det er viktig å unngå en tungvint administrativ prosess rundt dette punktet.

OSPAR-målene

Olje- og energidepartementet viser til omtalene av OSPAR-målene for offshoreutslipp. Påstanden om at det kan bli en utfordring for Norge å nå OSPAR-målene på grunn av

økte utslipp av produsert vann fra petroleumsinstallasjonene synes å være noe uklar i denne sammenheng.

Vi ber Miljøverndepartementet utdype dette punktet.

Kostnads- nytteprinsippet

Vi forutsetter at kostnads- nyttevurderinger legges til grunn ved Statens strålevern håndtering av miljøregelverket for radioaktive stoffer og radioaktivt avfall jf retningslinjene i forurensingslovens § 2. Dette punktet ble også påpekt i rapporten¹ til Statens Strålevern, Statens forurensingstilsyn og Oljedirektoratet, hvor det anbefales at det gjøres transparente samfunnsøkonomiske nytte – og kostnadsvurderinger for å hindre utslipp offshore av produsert vann og/ eller borekaks og borevæske.

Med hilsen

Lars Erik Aamot (e.f.)
dep. kst. ekspedisjonssjef

Jan Roth Johnsen
rådgiver

Kopi:

Oljedirektoratet
Helse- og omsorgsdepartementet
Statens Strålevern

¹ Kostnader og nytte for miljø og samfunn ved å stille krav om injeksjon/ reinjeksjon av produsert vann, nullutslipp av borekaks og borevæske og inkludere radioaktivitet i nullutslippsmålet. Statens forurensingstilsyn, Statens Strålevern og Oljedirektoratet, desember 2008.